

صلح خاورمیانه بستگی به حل مسئله فلسطین دارد!

بهرام رحمانی

bamdadpress@swipnet.se

دولت اسرائیل ۴۵ سال است که با اشغال مناطق فلسطینی‌ها، عامل اصلی جنگ خونین در منطقه خاورمیانه و تحمیل ترور و کشتار و فقر و فلاکت بر مردم فلسطین شده است. در مدت یک سال اخیر در اعتراضات مردم فلسطین و به ویژه نوجوانان بر علیه اشغالگران اسرائیل، نزدیک به هزار نفر توسط سربازان اسرائیل جان خود را از دست داده‌اند که دو سوم این جانب‌اختگان نوجوانان و جوانان زیر هیجده سال هستند. هزاران نفر دیگر نیز زخمی گردیده‌اند. دولت اسرائیل برای قتل عام کردن مردم فلسطین، انواع و اقسام سلاح‌های پیشرفته و مدرن کشتار جمعی، نظیر هواپیماهای جنگنده «اف ۱۶»، هلیکوپترهای توپدار، تانک، توپ، نارنجک و موشک به کار می‌گیرد، در حالی که تنها «سلاح» جوانان فلسطینی پرتاب سنگ به سوی سربازان سرکوبگر اسرائیلی است. دولت اسرائیل در این جنگ نابرابر که به مردم فلسطین تحمیل کرده است، از هیچ‌گونه معیارهای کنوانسیون ژنو و مقررات شناخته شده بین‌المللی تبعیت نمی‌کند. حتا آمبولانس‌ها و پرستاران و پزشکان را نیز می‌کشد. آریل شارون، نخست وزیر اسرائیل، با حملات پی‌درپی به مناطق فلسطینی، یاسر عرفات، رییس دولت خودگردان فلسطین را مستقیماً مورد تهدید قرار داده است. شارون در مصاحبه‌ای با روزنامه آلمانی بیلد گفت یاسر عرفات متعلق به گذشته است و اعلام کرد که آماده است به جای عرفات با مقامات دیگر فلسطینی مذاکره کند. بنا به گزارش بی‌بی‌سی، اسرائیل اعلام کرد که کلیه روابط خود را با یاسر عرفات، رهبر تشکیلات خودگردان فلسطین قطع می‌کند. بدین ترتیب دولت اسرائیل، رسماً علیه تشکیلات خودمختار فلسطین به رهبری یاسر عرفات اعلام جنگ می‌نماید.

سه شنبه شب ۱۱ دسامبر، یک مقر پلیس خودگران در نوار غزه، با حملات موشکی اسرائیل منهدم می‌گردد. در این حمله موشکی ۴ فلسطینی کشته می‌شود و ۱۷ نفر نیز زخمی می‌گردد. چهارشنبه شب ۱۲ دسامبر تروریست‌های اسلامی، با تفنگ و نارنجک به یک اتوبوس حامل اسرائیلی‌ها حمله می‌کنند که طی آن ۸ اسرائیلی کشته می‌شود. علاوه بر آن، در عملیات انتحاری در مقابل یک هتل متعلق به شهرک نشینان اسرائیلی در نوار غزه، چهار اسرائیلی زخمی می‌گردد. پس از این حمله، شارون کابینه امنیتی خود را تشکیل می‌دهد و اعلام می‌کند که اسرائیل، دولت خودگردان فلسطین را مسئول این عملیات می‌داند. روز پنج‌شنبه ۱۳ دسامبر، اسرائیل حملات گسترده جدیدی را بر علیه مناطق فلسطینی آغاز می‌کند. هر چند که بعد از هر عملیات انتحاری حمله سربازان اسرائیلی به مردم فلسطین تشدید می‌شود اما حملات ارتش اسرائیل از زمین و هوا به مناطق فلسطینی‌ها به طور مداوم ادامه پیدا می‌کند و قطع نمی‌گردد. همچنین بنیامین الیعازر، وزیر جنگ اسرائیل، به ارتش دستور داده است که حملات خود را علیه مناطق تشکیلات خودگردان فلسطین ادامه دهند. در حالی که یاسر عرفات اعلام کرده است، پلیس فلسطین نزدیک به ۳۰۰ نفر از اعضای فعال سازمان حماس را دستگیر کرده است و شیخ احمد یاسین، رهبر حماس را در منزل مسکونی‌اش تحت نظر است اما اسرائیل، همچنان به کشتار مردم فلسطین، از جمله کودکان ادامه می‌دهد. بنا به گزارش بی‌بی‌سی، در تاریخ ۹ سپتامبر

۲۰۰۱، صائب عریقات، یک سخن‌گوی تشکیلات خودگردان فلسطین، آریل شارون، نخست‌وزیر اسرائیل را متهم کرده است که با اقدام‌های خود، به تندروهای فلسطینی که برای سرنگونی یاسر عرفات تلاش می‌کنند یاری می‌رساند. نبیل ابو رودینا، مشاور یاسر عرفات حملات بی‌سابقه اسرائیل به مناطق فلسطینی در روز پنج‌شنبه ۱۲ دسامبر، را «اعلام رسمی آغاز جنگ با فلسطینی»‌ها ارزیابی می‌کند. بنا به اظهار رودینا، شارون با حملات هوایی بر علیه افراد و اهداف غیرنظامی و مراکز پلیس فلسطینی ظاهراً قصد دارد که منطقه را به سوی انفجار کامل هدایت کند. عرفات بعد از حمله به یک اتوبوس اسرائیلی، بلافاصله دستور بستن همه موسسات و دوائر متعلق به دو سازمان حماس و جهاد اسلامی را صادر کرد. اما با آغاز عملیات جنگی اسرائیل علیه تشکیلات خودگردان فلسطین، این دستور ملغی اعلام گردید. وزیر اطلاعات فلسطین اعلام کرد: برای رهبری فلسطین ممکن نیست که در شرایط چنین جنگ تمام‌عیاری به وعده‌های خود جامعه عمل بپوشاند».

چرز پتن، کمیسر خارجی اتحادیه اروپا، پس از اقدامات نظامی اسرائیل در روز پنج‌شنبه ۱۳ دسامبر، گفت که بدون تشکیلات خودمختار فلسطین هرج و مرج بر منطقه حاکم خواهد شد و خشونت ابعاد بیش‌تری خواهد گرفت. پتن گفت: «عرفات و تشکیلات خودمختار وی تنها نیرویی است که می‌توان در مذاکره با اسرائیل به آن اندیشید».

دولت اسرائیل با حمایت آمریکا و بی‌خاصیتی دولت‌های عرب، همه ظرفیت‌های ارتجاعی و غیرانسانی خود را بر علیه مردم فلسطین به کار می‌گیرد. در مقابل این همه وحشی‌گری دولت اسرائیل، دولت‌های غرب و نهادهای بین‌المللی، به اعتراض جدی و پیگیر دست نمی‌زنند.

پس از جنگ «شش‌روزه»، جامعه کشورهای عربی در پاییز سال ۱۹۶۷، در خرطوم پایتخت سودان، کنفرانسی را برگزار کردند تا مسئله اعراب و اسرائیل را بررسی کنند. در این کنفرانس همه اعضای این جامعه پذیرفتند تا هنگامی که اسرائیل نیروهای خود را از مناطق اشغالی خارج نسازد، از به رسمیت شناختن هر گونه مذاکره و انعقاد پیمان صلح با اسرائیل خودداری کنند. اما در سال ۱۹۷۷، مصر اولین کشوری بود که توافقنامه خرطوم را نقض نمود و با اسرائیل به طور مستقیم وارد مذاکره شد. این مذاکرات به انعقاد قرارداد صلح بین دو کشور منجر گردید؛ سرانجام اسرائیل صحرای سینا را تخلیه کرد و به مصر باز گرداند.

انتفاضه جنبش اعتراضی مردم فلسطین در مناطق اشغالی که از نوامبر سال ۱۹۸۷ آغاز شد. این اولین اعتراض توده‌ای مردم مناطق اشغالی، پس از گذشت ۲۰ سال از اشغال این مناطق توسط اسرائیل بود. مبارزه فلسطینی‌ها تا آن موقع، عمدتاً به مبارزات چریکی محدود می‌شد. مردم در مقابل سربازان مسلح اسرائیل ایستادند و علیه اشغال‌کشورشان شعار دادند. طولی نکشید که انتفاضه معروف شد و خبرگزاری‌ها در باره گسترش و تداوم و مقاومت این جنبش، گزارشاتی را به جهان مخابره کردند. بدین ترتیب بعد از دو دهه افکار عمومی مردم جهان، صدای حق طلب مردم فلسطین را این بار نه از طریق عملیات چریک‌های جنبش آزادی‌بخش فلسطین، بلکه در کوچه و خیابان‌های مناطق اشغالی، توسط جوانانی که به سوی سربازان تا دندان مسلح اسرائیل سنگ پرتاب می‌کنند، می‌شنود. جنبش انتفاضه، توازن قوای اجتماعی را به نفع یک جنبش قدرتمند عدالت‌خواه و آزادی‌خواه تعیین داد.

جنبش توده‌ای انتفاضه سبب شد که جنبش کارگری و سوسیالیستی و صلح‌دوست اسرائیل نیز صدا اعتراض خود را علیه جنگ و جناح راست دولت اسرائیل رساتر سازند. از طرفی شکاف درونی دولت اسرائیل عمیق‌تر گشت. حزب راست لیکود، تاکید می‌کرد که نخست باید در مناطق اشغالی نظم و امنیت برقرار شود سپس به پای

مذاکره با فلسطینیان رفت. حزب کارگر نیز به برقراری نظم و امنیت تاکید می‌ورزید اما در عین حال آن را پیش شرط مذاکره با فلسطینیان قرار نمی‌داد.

یاسر عرفات رهبر سازمان آزادی بخش فلسطین، اولین بار در سال ۱۹۸۸، در یک کنفرانس مطبوعاتی در ژنو اعلام کرد که سازمان آزادی بخش فلسطین حاضر است قطعنامه‌های ۲۴۲ و ۳۳۸ سازمان ملل را بپذیرد. در این قطعنامه‌ها به رسمیت شناختن اسرائیل و رسیدن به یک راه حل صلح آمیز و مسالمت آمیز تاکید شده است. در نتیجه حزب لیکود در بن بست قرار گرفت و سرانجام مجبور شد به مذاکره صلح با فلسطینیان بنشیند. گفت‌وگوهای دیپلماتیک مخفی و علنی آغاز شد. تا این که جیمز بیکر، وزیر وقت امور خارجه اسرائیل، یک طرح ۵ ماده‌ای را پیشنهاد کرد. بر اساس این طرح دولت اسرائیل با نمایندگان فلسطینیان مقیم مناطق اشغالی در قاهره مذاکره کرد.

پس از این وقایع با اشغال کویت توسط عراق، اوضاع خاورمیانه بحرانی تر شد. آمریکا و متحدانش به عراق حمله کردند و عراق را از کویت بیرون راندند. در این میان پرتاب چند موشک زمین به زمین به اسرائیل، توسط عراق، بهانه‌ای به دست دولت اسرائیل داد تا مسئله تخلیه مناطق اشغالی و رسیدن به یک صلح پایدار را به تعویق اندازد. از سوی دیگر از این فرصت استفاده کرد تا جنبش انتفاضه را سرکوب کند. در چنین شرایطی «ساف» از صدام حسین حمایت کرد. صدام حسین در تبلیغات خود به خروج نیروهای اسرائیل از مناطق عرب نشین تاکید می‌ورزید. جنگ خلیج که در ۱۵ ژانویه ۱۹۹۱ آغاز شد با حمله سنگین هوایی و زمینی ایالات متحده آمریکا و متحدانش در مدت کوتاهی با کشتار ده‌ها هزار نفر از مردم و ارتش عراق و بمباران شهرهای آن کشور خاتمه یافت. اما بمباران‌های پراکنده عراق و محاصره اقتصادی این کشور، همچنان ادامه دارد.

اما علی‌رغم این شرایط «ساف» به صلح تاکید می‌کرد. سرانجام در تاریخ ۱۳ سپتامبر ۱۹۹۳، عرفات و اسحاق رابین با حضور رییس جمهور آمریکا، در کاخ سفید دیدار کردند و در مقابل دوربین‌های تلویزیون قرار گرفتند. در حالی که در سال ۱۹۸۸، هنگامی که یاسر عرفات به اجلاس سازمان ملل در واشنگتن دعوت شده بود، آمریکا به او، ویزا نداد. بنابراین حضور او در کاخ سفید، پس از ۴۰ سال مبارزه علیه اسرائیل و آمریکا، می‌توانست گامی مهم در راه صلح خاورمیانه باشد. در این دیدار طرفین قرارداد صلح اولیه را نیز امضا کردند. این دیدار پیروزی بزرگی برای حزب کارگر اسرائیل به شمار می‌رفت که برقراری صلح را شعار خود قرار داده بود. پس از دیدار یاسر عرفات و رابین، در یک نظرسنجی معلوم شد که ۷۰ درصد مردم اسرائیل از صلح با فلسطینیان حمایت می‌کنند. اسرائیل چند روز پس از امضای قرارداد با «ساف»، با اردن نیز قرارداد صلح امضا کرد.

اگر روند صلح با این سرعت پیش می‌رفت؛ اسرائیل مناطق اشغالی تخلیه می‌کرد؛ دولت مستقل فلسطین تشکیل می‌شد؛ مسلماً هزاران نفر از مردم اسرائیل و فلسطین قربانی نمی‌شدند و هزینه‌های عظیم این جنگ خانمانسوز در راه سعادت و رفاه مردم به کار گرفته می‌شد. منطقه خاورمیانه نیز به طور کلی به صلح و آرامش واقعی دست پیدا می‌کرد. منافع سیاسی و اجتماعی آن به نفع مردم خاورمیانه تمام می‌شد. اما گرایش راست و نژادپرست دولت اسرائیل، با حمایت ایالات متحده آمریکا از یک سو و سازمان‌های تروریست اسلامی فلسطین، با حمایت رژیم‌هایی نظیر رژیم جمهوری اسلامی ایران از سوی دیگر، مانع بزرگی بر سر راه رسیدن به یک صلح واقعی و عامل اصلی ترور و کشتار و فقر و فلاکت مردم مناطق اشغالی فلسطین هستند.

مسلم است که اگر مسئله فلسطین حل نشود، صلح پایداری در خاورمیانه برقرار نخواهد شد. در شرایط فعلی که

دولت نژادپرست اسرائیل جنگ جدیدی را با شدت هر چه بیش تر بر علیه مردم فلسطین راه انداخته است و از طرفی تروریست های سازمان های اسلامی، مردم بی گناه اسرائیل را ترور می کنند، امکان برقراری صلح بسیار ضعیف است. صلح واقعی و پایدار زمانی خواهد بود که دولت نژادپرست اسرائیل و تروریست های اسلامی، کنار گذاشته شوند تا نیروهای آزادی خواه و سکولار و سوسیالیست بتوانند با دخالت و همبستگی و پشتیبانی مردم اسرائیل و فلسطین و جلب حمایت افکار عمومی مردم جهان، صلح و دوستی و آرامش واقعی را برقرار سازند.

نگاهی مختصر به روند تاریخی مذاکرات اسرائیل و فلسطین

- * ۵ نوامبر ۱۹۸۸، شورای ملی فلسطین که اجلاس خود را در الجزایر برگزار می کرد، قرارداد ۲۴۲ سازمان ملل را پذیرفت. براساس این قرارداد موجودیت اسرائیل به رسمیت شناخته می شود. از سوی دیگر یاسر عرفات، در این اجلاس تشکیل یک دولت مستقل فلسطینی را نیز اعلام کرد.
- * ۱۴ دسامبر ۱۹۸۸، یاسر عرفات در ژنو اسرائیل را رسماً به رسمیت شناخت و عملیات تروریستی علیه اسرائیل را مردود دانست.
- * ۲ ژانویه ۱۹۹۰، وزیر نفت پژوهش اسرائیل، آیزر وایزمن به دلیل ملاقات مخفیانه با یکی از نمایندگان سازمان آزادی بخش فلسطین، مجبور شد از سمت خود استعفا کند.
- * ۲۳ سپتامبر ۱۹۹۱، شورای ملی فلسطین در اجلاس خود در الجزایر، موافقت خود را در رابطه با شرکت فلسطینیان مقیم مناطق اشغالی در مذاکرات صلح را اعلام کرد.
- * ۳۰ اکتبر ۱۹۹۱، کنفرانس صلح خاورمیانه اولین روز مذاکرات خود را در مادرید اسپانیا، آغاز کرد.
- * ۱۴ ژانویه ۱۹۹۲، هیات نمایندگی فلسطینیان مقیم مناطق اشغالی در مذاکرات صلح خاورمیانه، طرح پیشنهادی خود را برای فلسطین خودمختار در مناطق اشغالی معرفی کرد.
- * ۱۵ آوریل ۱۹۹۲، یاسر عرفات با ۲۵ تن از اعضای هیات فلسطینی در مذاکرات صلح، در قاهره دیدار کرد.
- * ۲۷ آوریل ۱۹۹۲، پنجمین دور مذاکرات صلح خاورمیانه در حالی کار خود را آغاز کرد که چهار تن از سوی «ساف» به عنوان ناظر در آن حضور داشتند.
- * ۲ ژوئن ۱۹۹۲، پس از پیروزی حزب کارگر در انتخابات اسرائیل، اسحاق رابین اعلام داشت که «صلح در درجه اول اهمیت قرار دارد».
- * ۲۲ سپتامبر ۱۹۹۲، اسحاق رابین، نخست وزیر اسرائیل، طرح مربوط به تشکیل یک فدراسیون یا کنفدراسیون متشکل از اسرائیل، اردن و فلسطین را به پارلمان ارائه داد.
- * ۱۹ ژانویه ۱۹۹۳، پارلمان اسرائیل، قانون مربوط «منع رابطه» اتباع اسرائیل با «ساف» را ملغی کرد.
- * ۹ آوریل ۱۹۹۳، اسرائیل با عضویت فیصل الحسینی - نماینده مستقیم ساف در مناطق اشغالی - در هیات نمایندگی فلسطینیان موافقت کرد.
- * ۵ آگوست ۱۹۹۳، رادیوی دولتی اسرائیل، از دیدار پنهانی وزیر محیط زیست اسرائیل، با یکی از نزدیکان عرفات در قاهره خبر داد.
- * ۲۶ آگوست ۱۹۹۳، شیمون پرز، پس از یک ملاقات مخفیانه با یکی از نمایندگان فلسطینی در اسلو، اعلام کرد که اسرائیل حاضر است تا نیروهای خود را از نواحی نوار غزه و شهر اریحا خارج نماید.

* سال ۱۹۹۴: تشکیلات خودگردان فلسطین، در نوار غزه تشکیل شد. شیمون پرس، نخست وزیر اسرائیل و یاسر عرفات رهبر فلسطین، جایزه صلح نوبل را دریافت می کنند.

* سال ۱۹۹۵: رابین نخست وزیر اسرائیل، توسط یک یهودی نژادپرست که مخالف صلح اسرائیل و فلسطین است، به قتل می رسد.

* سال ۱۹۹۶: در مناطق فلسطینی انتخابات برگزار می شود و یاسر عرفات به عنوان رییس جمهور تشکیلات خودگردان انتخاب می گردد.

* سال ۲۰۰۰: شارون نخست وزیر اسرائیل می شود. مذاکره در کمپ دیوید در مورد آینده اورشلیم و پناهندگان فلسطینی به نتیجه نمی رسد. دولت اسرائیل، حملات خود را برای سرکوب جنبش آزادی خواه و حق طلب مردم فلسطین و اشغال مناطق فلسطینیان ادامه می دهد.

۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱: واقعه تروریستی در آمریکا، شارون را هارتر می سازد. او از این واقعه دهشتناک استفاده می کند؛ به حملات غیرانسانی خود علیه مردم فلسطین فزونی می بخشد و اماکن تشکیلات خودگردان فلسطین و خانه های مردم را به شیوه غیرانسانی بمباران می کند.